

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen: K 24— celo leto naprej K 22—
pol leta 12— pol leta 11—
četrt leta 6— četrt leta 5-50
na mesec 2— na mesec 1-50

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v priložni levo) telefon št. 34.

Izkušnja vseh dan sveder izvornih modelov na posrednik.
Izkušnja velja: petoslopa peti vrsta za enkrat po 16 vln, za dvakrat po 14 vln, za trikrat ali večkrat po 12 vln. Parte in zahvale vrsta 20 vln.
Poslano vrsta 30 vln. Pri večjih inscripcijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inštr. t. t. d.
je administrativne stvari.
Posrednik št. 10 vln. vrsta.
Na posrednik brez istodobne vplačila naročnine se ne obračuna.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto naprej K 30—
pol leta 13— za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50 celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30

Vplačanjem glede inštr. se naj pošilja za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, desno levo) Knaflova ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

Naša armada napreduje v Srbiji v energični ofenzivi. — Nemška križarka „Emden“ lovi angleške parnike. — Nemški podmorski čolni potopili v Severnem morju tri angleške oklopne križarke. — Boji na Francoskem. — Zakaj so Nemci obstreljevali katedralo v Reimsu. — Nevtralnost Romunije in Italije zagotovljeno.

NAPREDOVANJE NAŠE OFENZIVE NA JUŽNEM FOJŠČU.

Iz Budimpešte poročajo z dne 22. septembra: Vojni poročevalci javljajo, da prodira naša armada v Srbiji v energični ofenzivi, da bi prisilila srbsko glavno armado k odločilni bitki.

Iz Sofije javljajo: Vest o ponesrečenju srbske ofenzive proti Avstro-Ogrski je tu napravila globok vtisk.

»Politika« piše: »Srbska ofenziva proti Avstro-Ogrski se bo končala katastrofalno. Srbija hoče poginiti in bo tudi klavirno končala.«

Francosko »junaštvo« na jadranskem otoku Pelagozi.

Vojni poročevalci javljajo: Francosko brodovje je na malem dalmatinskem otoku Pelagozi razrušilo svetilnik in odvzelo svetilniški stražnikom in njihovim rodbinam živila, obleko, sploh vse, kar so imeli, ter jim pokvarilo tudi vodo v vodnjaku. Ko so francoske ladje izvršile to »junaštvo«, so se zopet umaknile. Svetilniški stražnik oprav-

lja tudi posle mednarodne meteorološke opazovalnice, torej bi moral uživati tudi mednarodno zaščito.

Otok Pelagoza je najzadnejši od vseh dalmatinskih otokov in leži jugozapadno od otoka Korčule v Jadranskem morju. Od italijanskega obrežja je oddaljen kakih 60 kilometrov.

Vpljen težki črnogorski top.

Kakor poročajo »Obzoru« iz Broda na Savi, so pred nekaj dnevi od tamkaj prepeljali v Budimpešto težki črnogorski top, ki je bil znan pod imenom »Dolgi Tom«. Ta top je pred leti podaril Črnogorcem ruski car. V boju pri Bileci so naše junaške čete odvzele ta top Črnogorcem. Top je dolg 4 metre in ima kaliber 155 milimetrov.

Zahvala ogrskim honvedskim in hrvatskim domobranskim polkom.

Budimpešta, 22. septembra. (Kor. urad.) Ogrski tel. kor. urad. naznaja: Domobranski minister baron Hazai je ob priliki zaključka prve faze vojne brzojavno pozdravil vse honvedske divizije ter jim izrazil

svoje veselje nad njihovim junaškim in neumornim delovanjem. Obenem je minister izrazil svoje popolno zaupanje, da se bodo do konca — četudi bo treba žrtvovati kri in življenje — neomajno borili za prestol in življenje.

Obenem je poslal general infanterije pl. Appel poveljniku hrvatske domobranske infanterijske divizije št. 42. fml. Sarkotiču, sledečo brzojavko: Danes ob obletnici, odkar se hrvatska domobranska divizija označuje kot prava viražija divizija, obhaja 15. kor junaško vztrajnost izbornih domobrancev proti večdnem nemu hudemu napadu fanatičnega nasprotnika, ki se nahaja v premoči, ter jim pošilja najprisknejše čestitke k izvojevanim najnim vojnim uspehom.

Appel, gen. inf.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI POTOPILI TRI ANGLEŠKE OKLOPNE KRIŽARKE.

London, preko Rima, 22. septembra, ob 5. uri 8 minut popoldne. (Kor. urad.) »Reuterjev urad« poroča: Angleške križarke »Aboukir«, »Hougue« in »Cressy« so bile v Severnem morju od nemških podmorskih čolnov potopljene. Na križarko »Aboukir« so podmorski čolni izstrelili štiri torpede. Medtem, ko sta pomagala »Hougue« in »Cressy« reševati moštvo, so nemški podmorski čolni tudi ti dve križarki obstreljevali s torpedi. Velik del posadke so vzele na krov neka križarka in več torpednih rušilcev.

NEMŠKA KRIŽARKA NA LOVU.

Kalkuta, 21. septembra. (Kor. u.) »Reuterjev urad« javlja: Častniki in moštvo angleških ladij, ki jih je v bengalskem zalivu potopila nemška križarka »Emden«, so prispeli v Kalkuto. Priznavajo pohvalno, da so se nemški oficirji vedli napram njim prav vljudno.

Križarka »Emden« je pričela svojo ogledovalno vožnjo dne 10. septembra. Še isti dan je obstreljevala parnik »Indus« ter ga potopila, moštvo pa vzela na svoj krov.

Ko je križarka dospela na višino bengalskega zaliva, je vlovila vse

brezžične brzojavke, ki so javljale odhod posameznih parnikov iz pristanišča. Vedela je tako za vsako, v zalivu plavajočo ladjo, kje da se nahaja.

Dne 11. septembra je zagledala »Emden« parnik »Loo«. Ustavila ga je, vzela moštvo ter ga potopila.

V noči dne 12. septembra je vzela parnik »Kabinga«, dve uri pozneje parnik »Killin«. Isto noč je zagledala še tri druge ladje, katerih pa ni preganjala.

Dne 12. septembra so vzeli Nemci parnik »Diplomat« ter ga pozneje potopili. Pozneje so ustavili italijanski parnik »Laruno« in ga preiskali. Še isti dan so ga izpustili in parnik je preteklo noč priplul v Kalkuto.

Dne 14. septembra je potopila »Emden« parnik »Truthock« z minami.

Moštva vseh teh parnikov je vzela »Emden« na svoj krov; pozneje jih je vkrcala na eno nepotopljeno ladjo, ki je dobila ukaz, da odpluje v Kalkuto. Dve nemški ladji sta jo eskortirali do daljave 75 milj od izliva reke Hooghly.

»Emden« je mala nemška križarka, ki je bila zgrajena l. 1908. Njena prostornost znaša 3650 ton s 13.500 konjskimi silami, razvija brzino 25 milj na uro; oborožena je z 12 topovi kalibra 10.5 cm ter mitraljezi. »Emden« pripada nemški flotili, ki je bila štacionirana v vzhodni - azijskih vodah.)

BOMBARDIRANJE BEIMSA.

Berlinski listi priobčujejo poročila londonskih »Evening News« o bombardiranju Reimsa: Gosti dim zakriva zvonik staroslavne katedrale. Nemške granate treskajo nad hišami, prebivalstvo se skriva v kleteh. Na katedrali, v kateri se nahajajo ranjenci, vihra zastava »Rdečega križa«. Nemške granate so katedralo dosedaj osemkrat zadele — vendar škoda ni velika.

Dunajski listi poročajo iz Bordeauxa: Francoska vlada namerava predložiti nevtralnim državam protest, ker bombardirajo Nemci katedralo v Reimsu.

Nemško pojasnilo o vzrokih obstreljevanja katedrale v Reimsu. Berolin, 22. septembra. (Kor. u.)

Iz glavnega stana poročajo z dne 22. septembra:

Francoska vlada trdi, da obstreljevanje katedrale v Reimsu z vojaškega stališča ni bilo potrebno. Temu nasproti je treba naglašati sledeče: Ker so napravili Francozi z močnimi okopi Reims za glavno oporišče svoje obrambe, so nas sami prisilili k napadu na mesto z vsemi sredstvi, ki so potrebni za izvršitev našega namena. Glasom naročila nemškega vrhovnega armadnega poveljništva, naj bi bili prizanesli katedrali, dokler je ne porablja sovražnik v svoj prid. Od 20. septembra naprej je vihrala na katedrali bela zastava, ki so jo naši respektirali. Kljub temu smo mogli konstatirati, da se nahaja na zvoniku katedrale sovražnikova opazovalnica ter smo si mogli iz tega tudi razlagati, da je imela francoska artilerija izborne pozicije nasproti naši prodirajoči pehoti. Treba je bilo te opazovalce odstraniti. To se je zgodilo s tem, da je začela naša poljska artilerija obsipati zvonik s šrapneli. Tudi sedaj še ni bilo dovoljeno težki artileriji, streljati proti katedrali. Ustavili smo streljanje, ko so bili opazovalci odstranjeni. Kakor smo mogli opazovati, zvonik in zunanje katedrale ni razdejano. Pač pa je zgorela streha, kakor je pač moralo biti. Odgovornost nosi sovražnik, ki je skušal zlorabljati to častljivo stavbo pod zaščito bele zastave.

Berolin, 22. septembra. (Kor. u.) Wolffov urad javlja: Uradno se razglša: Francoska vlada se, žal, ni ustrašila obrekljivega pačenja dejstev, trdeč, da je nemško vojaštvo brez militarnih potrebe izbralo stolno cerkev v Reimsu za cilj sistematičnega bombardiranja. Reims je trdnjava, ki so jo Francozi z vsemi sredstvi, kar so jih imeli na razpolaganje, še v zadnjih dnevih spopolnili in jo rabijo za obrambo svoje sedanjice, je, žal, postala bombardiranje Reimsa potrebno. Zaukazano je bilo, imeti oziroma na slavno katedralo. Če se je vzle temu zgodilo, da je pri požarih, nastalih vsled boja v Reimsu, trpela tudi katedrala, česar nam sedaj ni mogoče dognati, bi tega nihče tako ne obžaloval, kakor mi. Krivi so tega edino Francozi, ki so Reims napravili za trdnjavo in za zaslonbo njihove obrambne pozicije. Energичno moramo protestirati proti obreko-

LISTEK.

E. Gangl:

Zadnji obisk.*

Dramatična slika v enem dejanju.

Osebe:

Andrej Lipar, upokojenec.
Marija, njegova žena.
Pavle, njiju sin.
Ana, njegova žena.
Metka, njiju hči.

Dejanje se vrši na Liparjevem vrtu zvečer današnjega dne.

Vrt. — Na levo vhod v hišo. Na desno v ospredju miza, okrog nje stoli. V ozadju ograja, ob njej cvetlični grmi. Na mizi gori luč. Večer jasen in svetel, kakor po dnevi. Levo in desno od režiserja.

Ko se zavesa dvigne, sedé za mizo Andrej Lipar, Marija, Ana in Metka po večerji. Lipar ima pred seboj razgrnjen časopis. — Obenem se čuje od daleč hrum, petje, vriski, godba, zdaj pojemajoče, zdaj glas-

*) Pisatelj dovoljuje brezplačno vpriporitev te dramatične slike, ako se to zgodi na korist Rdečemu križu. Uredn.

neje. — Vsi Liparjevi vstanejo izza mize in gredo do ograje. Gibljejo se kolikor moči živahno, nervozno.

Andrej. (80 let. Hodi ob palici. Siva polna brada in sivi lasje. Beseda moška, odločna.) Gredo . . . sedaj odhajajo zadnji vojaki. (Maha z roko.) Zdravo, fantje in moške! . . . (Pokuša zapeti.) Regiment po cesti gre . . . (Kašlja.) Nič več ne more peti stara harmonika! . . . Bog z vami, deca naša, in sreča junaška naj vas spremlja!

Marija. (70 let. Opravljena v črno. Beli lasje, čipkasta pentlja na njih. Dobro, blago lice, mehak govor. Skoro kričaje.) Kje je naš Pavle?

Ana. (35 let. Vdana in prikupna. V domači opravi.) Stara mama! (Stopi do nje.) Pavle — o, daleč je! Metka. (10 let.) Mama, koliko časa ga že ni?

Marija. Dolgo je že — kakor večnost.

Andrej. (Ponosno.) S prvimi je odšel moj sin, moj, naš Pavle, a tudi s prvimi junaki-zmagovalci se vrne!

Metka. Pojdimo tja, mamica, da se poslovimo od njih, kakor smo se zadnjič od očeta!

Ana. Rož jim nesimo, lepega cvetja v zadnji pozdrav! (Trga cvetje z grmov.) Daj, Metka, tudi ti!

Metka. (Trga cvetje.) Lepe so rožice, a ni mi žal zanje, saj jih bodo vojaki nosili na prsih in na čepicah.

Celo puške si krasi z njimi. O, kako so lepe! Čudo, kako more taka lepa puška sploh ustreliti. — Vidiš, mamica, to-le lepo, rdečo rožo dam kateremu vojaku in ga prosim, naj jo izroči mojemu očetu, kadar ga sreča. Glej, to je pozdrav od tvoje Metke! . . . In poljubček z rožo! (Poljublja jo.) O, roža, rožica, kako si srečna, ki boš videla mojega očeta prej nego jaz!

Marija. O, da bi ga videla — zdravega, živega!

Ana. Tako! Teciva sedaj, da se prej ne odpeljejo! (Prime Metko za roko in odhiti z njo na desno.)

Marija. (Kliče za njima.) Pavla naj pozdravijo iz dna srca, iz polne duše!

Andrej. Da! Saj bi šel z njima, ali kaj more stara kost? Daj, sedi, sedi, Marija! V teh 14 dneh si se postarala za 10 let. (Pride do mize, sede, natoči v kupico vina.) Na vaše zdravje, deca naša! Junaki naši! Živeli! (Dvigne čašo, pije.) Do dna! In če bi bilo to dno še globlje, vse do največje globočine bi šla moja iskrena želja! . . . Ah, da! Vidiš, Marija, saj nič ne pomagaj! Niti solza — niti smeh! Tako mora biti! Prvi ukaz je ukaz domovine! Ta zapoved ti bodi vedno v spominu, pa izgine iz duše vsaka črna misel!

Marija. (Sede na prejšnje mesto.) Blagor tebi, Andrej, ki lahko

ukazuješ svojemu srcu! Jaz tega ne morem. Edini sin mi je Pavle; če izgubim njega — izgubim vse!

Andrej. Čemu se bojiš samo tega, kar je najhujše? Čemu samo zle slutnje, strah in bojazen? To ni pametno in tudi nikomur nič ne koristi. Jaz si pa mislim, da se mu nič slabega ne pripeti, in tako lahko mirno čakam konca. Vidiš, če bi bile v onih, ki sedaj odhajajo, same obupne misli, bi se nateklo toliko solz, da bi vode prestopile bregove! Toda v njih je pogum in junaštvo! Kakor tisti čas, ko smo mi odhajali na bojno polje! (S ponosom se vzravna izza mize.) Mi — vsi mladi in silni, kakor iz kamena in jekla! (Natoči, dvigne čašo.) Na tvojo spomin, lepa, upanja polna, pogumna mladost! Gore si predstavljala, od navdušenja si kipela do visokega neba! (Pije.) Ha! Tako je, draga moja! (Sede.) Zato pa smo tudi zmagali! Kakor vihar smo šli čez poljane, kakor plaz in povodnj! Vihrali so naši prapori kakor smeje, ponosne misli! Mi pa za njimi z zavestjo v duši, da moramo zmagati!

Marija. In tudi ste — vem! Sto sreč, da je bilo tako! Kako sem bila mlada in kako sem te rada imela, Andrej! Kaj bi bilo z menoj, ko bi te ne bilo nazaj?

Andrej. (Saljivo.) E, kaj! Druga goga bi vzel! Na vsak prst deset! A?

Marija. (Malo užaljena.) Pst! Nikar tako! Umrla bi in bi se s tabo združila v smrti!

Andrej. No, no, no! Ali nič več ne umeš šaljive besede? Sama resnost je. No, da! Saj umejem to! Saj tudi jaz vem, kako je človeku, ako vzame tako slovo od edinega sina. Ali vendar — kdor se samo pogreza v svojo bolečino, ga boli vedno bolj. Kakor nebo noči nad nami mora biti jasno v naših mislih. Zlo pride tako in tako samo ob sebi.

Marija. Ali si moreš misliti, koliko je v tem trenutku mater, očetov, žen in otrok, ki trepečejo v skrbeh, kakršnih niso poznali doslej!

Andrej. Vem to, saj smo vendar vsi ljudje. Toda tako mora biti! Veselje se pretaplja v žalost, iz žalosti se izljuje veselje kakor sijajna solčna luč izza temnega oblaka. Človek pa je lažji nego vsaka druga živa stvar. Bodi žalost težka kakor skala, vendar jo prebiješ, če ti sije v duši prijazna luč upanja. Ali ni bilo tudi s teboj tako, ko me je dolžnost odtrgala iz tvojega ljubelega objema, ko sem moral s tovariši in prijatelji v bojno vihar?

Marija. Moja ljubezen te je spremljala, moja molitev ti je bila ščit in bramba, moja zvestoba ti je bila, ki te je prva objela in pozdravila, ko si dospel nazaj.

Andrej. (Mehko.) Vem, Marija! Zato sem te ljubil še bolj . . . vse

LJUBLJANSKI ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.

Letnik XXXIV. (1914).

LJUBLJANSKI ZVON izhaja v zvezkih po enkrat na mesec ter stane na leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 20 h, za vse neavstrijske dežele po 11 K 20 h na leto.

Fosamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Dr. L. Levi
v Trstu

je svojega sina s pomočjo

tinkture

za želodec,
Lekarnarja Piccolija
v Ljubljani, Dunajska cesta,
rešil nadležnih želodčnih slabosti, zoper katere je zastoj uporabljal vsa sredstva zdravniške umetnosti.

Steklenica 20 vin.

Ema Sinkovec

Ljubljana, Stari trg 8. Ljubljana, Stari trg 8.

priporoča svojo raznovrstno zalogo perila, bluz, pletenin
:: domačega izdelka ter potrebščin za šivilje. ::

Podpletanje nogavic.

Najnižje cene.

Točna postrežba.

Kongresni trg 6. Velika zaloga Jurčičev trg 3.

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priležnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Gg. učiteljcem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

Kralj. češka poljedelska akademija v Taboru

(visokošolska uredba).

Triletni obligatni studij. Osebo zapisovanje od 15. do 17. oktobra.

Kot redni slušatelji se sprejemajo maturanti gimnazij, realk in srednjih poljedelskih šol; kot izvanredni pa najmanj 16letni s primerno izobrazbo.

Redni slušatelji delajo izpite iz posameznih predmetov (seme-stralne) in fakultativne izpite za diplomu; izvanredni morejo delati le kolokvije. Redni slušatelji imajo pravico, da se jim odloži vojaška služba.

Priglasje sprejema, informacije daje in prospekte pošilja sekretariat akademije v Taboru.

3305

Najboljša in najzdravejša barva za lase in brado

je dr. Dralica „**WERRIL**“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trnovo št. 1.

Lasne kito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in teatralne potrebščine itd.

Burke in *

porednosti

Sramežljive kratkočasnice.

Izdal
Tinček Hudoklin.

Cena 1 K, s pošto 1 K 10.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KURIRNE BOLEZNI.
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

Nadučitelj
večrazredne ljudske šole na de-
želi vzame v popolno oskrbo in
dobro nadzorstvo

dečke

iz boljši redovine, kateri bi obiskovali ljudsko šolo.

Naslov pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«.

3287

Najboljše ovske in kranjske salame,
fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klo-
base, prekajeno meso, slanino s papriko,
najboljši pristni omenolaki sir ter sladko
čisto surovo maslo priporoča trdika

J. BUZZOLINI

delikatesna trgovina
v Lingarjevi ulici.

Vsakdanje pošiljatve od najmanjši do
največje množine po najnižji ceni. 1066

Velika zaloga najmodernejših slaničev.

Klobuke

in čepice

v najnovejših fasadah in v veliki izbiri

130

IVAN SOKLIČ.

Pristni Panama-slanički od 9 K do 30 K.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luse in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specializir-
tet, najfinejših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Restljava cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran. Jožefovega
jubli. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Velika zaloga žalnih klobukov.

Naznanjam cenjenim damam tu in na deželi

otvoritev filijalke,

Dvorski trg št. 1

3308

modne trgovine s klobuki za dame in deklice, kakor
tudi za čepice in druge v mojo obrt spadajoče stvari.

Ana Stuchly-Maschke

glavna trgovina Židovska ulica št. 3.

Cene znano nizke.

Najnovejša izbira.

Popravila točno in veselo.

Berolinske in dunajske krasne novosti

3312

v konfekciji za dame in deklice,
največja izbira oblek za gospode
:: in dečke, ravnokar dospela. ::

Ljubljansko — prej angleško — skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

3314

: klobuke le najfinejše izvršbe. :

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Najnižje cene.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani.

Prešernova ulica št. 44.

Prireja pogrebe v Ljubljani in na deželi od najpreprostejši do
najelegantnejše vrste, v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo

vseh potrebščin za mrliča,

kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence,
umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Zahteva naj vsakdo o potrebi cenik in se bode prepričal, da so cene znatno nižje kakor drugod! Ceniki so franko in zastoj na razpolago.
Posebno se tudi priporoča onim soročnikom na deželi, ki imajo svoje v deželni bolnici. Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah.

Za slučaj potrebe se vnaprej priporoča

JOSIP TURK.

